

Oleh Halina Mohd Noor
halina_mdnoor@
bh.com.my

Tumbuhan yang dikenali sebagai pokok daun mata itik, hidup dengan subur di kawasan hutan dan semak di negara ini, memiliki khasiat mencegah penyakit seperti barah dan merencatkan ketumbuhan prabarah.

Spesies itu juga dikenali sebagai mata ayam atau nama saintifiknya, *Ardisia crispa*. Pada bahagian akar pokok ini mempunyai khasiat merawat penyakit berbanding daunnya.

Lazimnya, akar pokok berkenaan diproses dan kemudian dijadikan kapsul sebagai makanan tambahan kesihatan. Khasiat daun diperoleh dengan dijadikan sebagai sajian ulam.

Cegah penyakit

Pensyarah Jabatan Sains Perubatan Bio, Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan Universiti Putra Malaysia (UPM), Prof Madya Dr Roslida Abdul Hamid, berkata kajian ke atas akar pokok mata itik menunjukkan kesan positif

mencegah penyakit berbanding tumbuhan lain.

Akar mata itik kata beliau, memberikan beberapa kesan farmakologi seperti kesan antiradang, analgesia (penahan sakit), pencegahan barah dan perencatan terhadap pembentukan ulser.

Keberkesanan itu, katanya, terbukti apabila pati akar tumbuhan berkenaan diuji pada haiwan ujikaji.

Kaji akar pokok

"Saya juga menjalankan kajian pengkulturan sel atau juga dikenali sebagai *in vitro* bagi mengenal pasti kesan ke atas penyakit lain menggunakan akar mata itik ini," katanya yang menjalankan kajian ke atas khasiat akar mata itik sejak tahun 1995.

Ketika itu beliau dihantar ke Korea Selatan bagi menjalankan penyaringan aktiviti tertentu kajian akar berkenaan dan tumbuhan lain.

Katanya, kajian terhadap akar pokok terbabit diteruskan ketika menyambung pengajian di peringkat ijazah doktor falsafah (PhD) pada penghujung tahun 1999 dan kajian itu masih diteruskan sehingga kini.

"Ternyata hasil kajian menunjukkan kesan positif

» Rencat ketumbuhan prabarah dan kecutkan ulser, daun enak sebagai ulam

terhadap pelbagai aktiviti farmakologi seperti mengurangkan atau merencatkan radang.

Rencatkan barah

"Akar pokok itu juga berupaya merencatkan pembentukan ulser perut, merencat perkembangan ketumbuhan, merencat proses

Khasiat mata itik

“

AKAR POKOK ITU JUGA BERUPAYA MERENCATKAN PEMBENTUKAN ULSER PERUT, MERENCAT PERKEMBANGAN KETUMBUHAN, MERENCAT PROSES ANGIOGENESIS IAITU SATU PROSES FISILOGI BERKAIT RAPAT DENGAN BEBERAPA MASALAH KESIHATAN SEPERTI BARAH DAN ARTRITIS”

Dr Roslida Abdul Hamid,

Pensyarah Jabatan Sains Perubatan Bio, Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan UPM

INFO

Pokok mata itik turut dikenali sebagai:

- ⊙ Pokok Mata Pelandok Betina.
- ⊙ Pokok Akar Beluloh.
- ⊙ Pokok Sirih Puyoh.

Cara menghilangkan kelemumur

- ⊙ Ambil seluruh pokok termasuk akarnya sekali.
- ⊙ Tumbuk sampai hancur.
- ⊙ Campurkan dengan air bersih.
- ⊙ Bilaskan pada kulit kepala.

Menyembuhkan demam atau sakit perut

- ⊙ Ambil hanya bahagian akar pokok.
- ⊙ Bersihkan dan tumbuk akar sehingga hancur.
- ⊙ Campurkan dengan sedikit air dan kisar hingga lumat.
- ⊙ Tapis airnya dalam gelas dan minum sekali sehari.

angiogenesis iaitu satu proses fisiologi berkait rapat dengan beberapa masalah kesihatan seperti barah dan artritis,” katanya.

Tumbuh meliar

Dr Roslida berkata, pokok iti adalah sejenis tumbuhan renek yang biasanya tumbuh meliar di kebanyakan negara Asia termasuk di Jepun.

Pokok ini juga, kata beliau, banyak tumbuh di pinggir hutan, lereng bukit dan semak di kawasan tinggalan ladang getah. Ada juga yang menjadikan pokok ini sebagai tumbuhan hiasan dalam dan luar rumah.

Spesies mata itik ini katanya, boleh menjangkau

ketinggian sehingga satu meter dan daunnya licin serta lurus di bahagian tepi.

“Nama mata itik itu diambil kerana tumbuhan daripada jenis ini mengeluarkan buah beri kecil berwarna merah yang seakan-akan mata itik atau mata ayam,” katanya.

Khasiat akar, daun

Akar mata itik ini kata Dr Roslida, sudah digunakan oleh masyarakat Melayu dan Cina sejak sekian lama.

Pokok ini dijadikan antara ramuan untuk mengatasi pelbagai masalah kesihatan seperti merawat tulang patah, sakit kulit dan telinga bengkok.

Beliau berkata, ia turut berkhasiat menghilangkan

kelemumur, menyembuhkan demam dan melegakan sakit perut akibat cirit-birit. Air rebusan akarnya boleh diminum untuk menyingkirkan toksik dari pada badan dan melancarkan perjalanan darah.

Daunnya yang dilumatkan juga boleh digunakan sebagai penawar sekiranya disengat binatang berbisa seperti lipan dan kala jengking. Ia boleh dilakukan dengan menampal tempat gigitan itu dengan pucuk pokok berkenaan.

Selain itu daun pokok ini juga boleh dijadikan ulam dan rasanya agak lemak.

Hasil kajian ini boleh dijadikan sebagai makanan tambahan kesihatan.

